

Programación Xeral Anual
Cpi de Cervantes 2021/22

DATOS XERAIS DO CENTRO:

Tipo de centro..... Centro Público Integrado
Denominación oficial..... Cpi de Cervantes
Código do centro..... 27002353
Provincia..... Lugo
Enderezo..... Rúa dos Colexios s/n
Código Postal..... 27664
Teléfono e fax..... 982 828940-41--42
N.I.F..... Q7755241B
Correo electrónico cpi.cervantes@edu.xunta.gal
Web <http://centros.edu.xunta.es/cpicervantes/>

Número de unidades:

Número de unidades:	E. Inf.	E.Prim.	E.S.O.
Catalogadas	0	2	4
Funcionando	0	2	4

Órgano de participación no control e xestión

O CONSELLO ESCOLAR

Cargo	Nome e apelidos	Data de renovación
Presidente:	Pablo Gómez Esqueira	
Repres. Profesorado		Pendente
	Pendente de elección	Pendente
Repres. Pais/nais a.	Laura Pallarés Cerezuela	Pendente
Repres. Concello	Luís Alonso Álvarez	Pendente
Repres. Alumnos/as	Pendente de elección	

Calendario de reunións

Consello Escolar: trimestral.

Claustro de Profesores: trimestral. Tres ó principio de curso e dous ao final de curso

Comisión de coordinación Pedagóxica: trimestral

Equipos de docentes de E. Primaria: mensual

Equipo de dinamización da Lingua Galega : trimestral

Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares: trimestral

Comisión Proxecto Lingüístico: anual

COMISIÓN DE COORDINACIÓN PEDAGÓXICA

Director: Pablo Gómez Esqueira

Xefatura estudos ESO: M^aJesús Gil Castro

Xefatura estudos Primaria: Lucía Lombardía Valiño

Coordinadoras Educación Primaria

-E.Infantil e 1º primaria: Rubén Ceide Martínez

3º-4º-5º E.Primaria: Lucía Lombardía Valiño.

-P.T.:Sonia Fernández Varela

Xefes de departamento ESO

Mª Jesús Gil Castro, José Ramón Leiva Arrojo, Sergio López Vázquez, Patricia Lorenzo Fernández, María Isabel Pena Bonome, Mª Sabela Pérez Martínez, Sara Noelia Pereira Costa, Alberto Rodríguez Fernández, Pedro Luis Rodríguez Varela, Óscar Sánchez Díaz.

COMISIÓN DE ELABORACIÓN DO PROXECTO LINGÜÍSTICO

Coordinadora: (Xefe Dpto.L.Galega)	M ^a Sabela Pérez Martínez
Xefe de Departamento de Inglés	M ^a Isabel Pena Bonome
Xefe de Departamento de Francés	Patricia Lorenzo Fernández
Xefa de Departamento L.C	M ^a Jesús Gil Castro
Xefe de Estudos ESO	Patricia Lorenzo Fernández
Director	Pablo Gómez Esqueira

DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

-Xefe do Departamento:	Jose Ramón Leiva Arrojo
-C.E.Docentes Inf./Primaria:	Ceide Martínez, Rubén Lombardía Valiño, Lucía
-Xefe Dpto C.T ESO	Sara Noelia Pereira Costa
-Xefe Dpto L.C. ESO	M ^a Jesús Gil Castro
-Pedagogía Terapéutica	Sonia Fernández Varela

OBSERVATORIO DE CONVIVENCIA

-Director	Pablo Gómez Esqueira
-Xefes de estudos	M ^a Jesús Gil Castro Lucía Lombardía Valiño
-Representante do profesorado:	Óscar Sánchez Díaz
-Orientador	José Ramón Leiva Arrojo.
-Representante dos alumnos	Pendente de elección
-Representante das familias	Laura Pallarés Cerezuela

-Representante persoal non docente

Iván Rivas Mato

Responsable de Formación do Profesorado

-Sara Noelia Pereira Costa

Responsable do Plan de Igualdade

-Pablo Gómez Esqueira

DOCUMENTO N° 1: PLAN ANUAL:

Obxectivos de organización e xestión

- Adaptar o modelo á situación actual.
- Elaboración programación xeral anual e programación de aula de acordo ás directrices LOMCE e ó contexto epidemiolóxico actual.
- Continuar mellorando o proceso de informatización, documentación e xestión dos alumnos.
- Aplicación Programacións aula LOMCE.
- Continuar remodelación e actualización da biblioteca do centro.

Actividades previstas para acadar os obxectivos propostos

- Maior dotación Tic, formación e coordinación.
- Reunións dos órganos de Coordinación Pedagóxica.
- Reunións do Claustro de Profesores e Consello Escolar do centro.
- Reunións pais/nais alumnos.
- Coordinación co Departamento de Orientación.

Recursos dispoñibles

- Persoal docente destinado no centro.
- Departamento de Orientación.
- Equipo Directivo

DOCUMENTO Nº 2: HORARIO XERAL DO CENTRO

Horario lectivo do centro *ESO*

<i>HORARIO LECTIVO</i>	<i>DE MAÑÁ</i>	<i>DE TARDE</i>
<i>Luns</i>	10,00 a 13,30	14,10 a 16,15
<i>Martes</i>	10,00 a 13,30	14,10 a 16,15
<i>Mércores</i>	10,00 a 13,30	14,35 a 16,15
<i>Xoves</i>	10,00 a 13,30	14,10 a 16,15
<i>Venres</i>	10,00 a 13,30	14,10 a 16,15

Horario lectivo de *E. Infantil e Primaria*:

<i>HORARIO LECTIVO</i>	<i>DE MAÑÁ</i>	<i>DE TARDE</i>
<i>Luns</i>	10,00 a 13,30	14,45 a 16,15
<i>Martes</i>	10,00 a 13,30	14,45 a 16,15
<i>Mércores</i>	10,00 a 13,30	14,45 a 16,15
<i>Xoves</i>	10,00 a 13,30	14,45 a 16,15
<i>Venres</i>	10,00 a 13,30	14,45 a 16,15

Horario do tempo de lecer (1)

Horario de lecer	ESO	PRIMARIA	
	11:40 a 11:50 13:50 a 14:10	12,00 a 12,30 13, 50 a 14,45	

Horario de dispoñibilidade para os alumnos/as dos servizos e instalacións do centro

Horario servizos para alumnos/as	Pola mañá	Pola tarde
	10:00 a 13:30	14:10 a 16:15

Horario no que o centro permanecerá aberto a disposición da comunidade educativa

Horario apertura á comunidade	Pola mañá	Pola tarde
	9,30 a 13:30	14:10 a 16,45

Horario de verán

Horario apertura á comunidade	Pola mañá	Pola tarde
	9:30 a 15:00	-

i. Datas non lectivas :

- 7 de decembro (Consello Escolar-Aut.X.T.)
- 20 de maio de 2020 (festa local)

Zonas de atención e quendas de vixiancia.

ZONA	LUNS	MARTES	MERCORES	XOVES	VENRES
ENTRADA	9,30	9,30	9,30	9,30	9,30
PATIO	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30
PLANTA BAIXA	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30	11:40 – 12:30
ENTR.	12,00 – 12,30	12,00 – 12,30	12,00 – 12,30	12,00 – 12,30	12,00 – 12,30
SAIDA	16,15	16,15	16,15	16,15	16,15

3.DOCUMENTO Nº 3: ORGANIZACIÓN DE SERVICIOS COMPLEMENTARIOS

Transporte escolar:

Ruta nº	Alumnos	Quilómetros	Tempo	Empresa
1	8	30	45´	Transportes Méndez Tarnas S.L.
2	6	13,5	25´	Gonzalez y de la Riva, S.L.
3	6	17	42´	Gonzalez y de la Riva, S.L.
4	3	15	25´	Sonia Gerboles Digón
5	3	26	45´	Autocares Ferreirin, S.L.
6	3	12	25´	Isidro González López
7	1	9	22´	Autocares Ferreirín S.L.(enlace ruta nº3)
8	3	12	15´	Isidro González López (enlace ruta nº3)
9	2	10	20´	Mónica Trabado Quindós (enlace ruta nº1)

Comedor escolar:

Datos xerais

Tipo de comedor (A,B,C,D,E..)	A
Tipo de xestión (Xestión propia, catering, etc.)	Xestión Propia
Alumnos que fan uso do servizo	32
Alumnos que reciben axuda	32
Importe da axuda	ESO:2,40 € Primaria:2,08 €
Achea das familias	0 €/mes
Alumnos sen axuda	
Importe da achega destes alumnos	4,5 €
Outros comensais	17
Total comensais	38

Persoal que intervéñen no servizo

Encargado/a	1
Persoal laboral: 1 auxiliar 2º de cociña	

Cociñeira:	1
Persoal colaborador:	8

4.-DOCUMENTO Nº 4: DOC

5.-DOCUMENTO Nº 5: PROGRAMA ANUAL DE ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

OBXECTIVOS:

- 1.- Participación de todos o alumnado do centro.
- 2.-Conseguir a implicación de todos os sectores da comunidade educativa na súa organización.
- 3.- Viabilidade económica .Asumibles pola comunidade educativa.
- 4.- Concordancia cos obxectivos educativos do Centro .

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS (CURSO 2021-22)

INFANTIL		● Creación de recolectores de lixo selectivo e composteiro (proxecto Voz Natura)
PRIMARIA	1º CURSO	
	3º, 4º e 5º CURSO	● Talleres de reciclaxe (proxecto Voz Natura) ● Deseño e montaxe dunha incubadora. ● Coñecemento e cría de especies autóctonas: perdiz vermella e pita de Mos. ● Celebración do magosto e saída para recolectar e degustar cogomelos. ● Visita Ás Médulas. ● Roteiros.
	EDUCACIÓN FÍSICA	● Encontros desportivos (bádminton, baloncesto, tenis de mesa). ● Saída á praia e práctica dalgunha actividade deportiva. ● Día da bicicleta. ● Obradoiro de xogos populares.

		● Pintar patio con algún xogo popular.
	MÚSICA	● Introducción á doblaxe ● Podcast en Radio Castaña
ESO	BIOLOXÍA/FQ	● Limpeza dos ríos (actividade grupal recollida no proxecto Voz Natura) ● Horto ecolóxico (actividade grupal recollida no proxecto Voz Natura) ● Congreso Científico ● Estudo do desenvolvemento dos liques nas distintas árbores (1ºESO) ● Análise das especies invasoras (2ºESO) ● A biodiversidade do solo (3ºESO) ● Despoboación e biodiversidade (4ºESO) ● “Naufraxio” en Ons.
	EDUCACIÓN FÍSICA	● Vía XIX ● Bádminton* ● Tenis de Mesa* ● Hockey patines* *(Éstos encuentros si son posibles). ● Kilómetro solidario “Save the Children”. ● Iniciación a la escalada. ● Tiro con arco.
	FRANCÉS/EPV/VALORES	● Teatro. ● Visitas a exposiciones.
	INGLÉS	- Celebración do Thanksgiving o 25 de novembro. - Celebración do St Patrick’s o 17 de marzo.
	L. CASTELÁ	● Visita a un xornal. ● Obradoiro de xornalismo. ● Roteiros literarios. ● Obra de teatro. ● Obradoiro de teatro. ● Poesía na rúa. ● Visita ao concello de Cervantes.
	L. GALEGA	● Obradoiro de poesía ● Visita ao museo da radio en Ponferrada/Médulas(con Historia?) ● Obra de teatro ● Roteiro pola vía XIX en colaboración con EF

	MATEMÁTICAS	
	ORIENTACIÓN	
	RELIXIÓN	
	TECNOLOXÍA	● Visita a lugares de interese para a materia coma: ○ Parque de Sotavento en Xermade. ○ Refinería de Repsol en A Coruña. ○ Fábrica PSA en Vigo ● Participación en conferencias e/ou coloquios de contido técnico - científico. ● Construción dun caixón de realidade aumentada
	HISTORIA/TIC	● Exposición itinerante do museo provincial de Lugo
CENTRO	DINAMIZACIÓN LCA.	● Conmemoración das celebracións populares Samaín, Nadal, Entroido,... ● Letras Galegas ● Concursos literarios ● Concurso de caricaturas para nomear as aulas cun/ cunha escritora de referencia.. ● Revista Cervantes ● Roteiro Vía Küning
	BIBLIOTECA/CLUB DE LECTURA	● Encontro con escritores/as. ● Radio na biblio. ● Visita ao Museo da Radio (Ponferrada) ● Ciencia na biblio (robótica). ● Obradoiro de cómic. ● Obradoiro de papiroflexia. ● Visita ao Museo da Enerxía (Ponferrada) ● PROXECTA FITOFALADOIRO: ○ Creación dun herbario.

RADIO ESCOLAR: RADIO CASTAÑA

A idea de poñer en marcha este proxecto xurde do interese do profesorado por reafirmar a función da Biblioteca Escolar como motor de dinamización de tarefas interdisciplinares, que fomenten o traballo colaborativo, non só entre diferentes ámbitos ou materias, senón tamén entre as distintas etapas educativas que temos no noso centro: Infantil, Primaria e Secundaria.

Son ben coñecidos os beneficios pedagóxicos que conleva este tipo de proxectos: mellora da competencia lingüística, fomento da aprendizaxe cooperativa, estimulación das habilidades sociais e do sentido da responsabilidade, entre outras.

No deseño desta experiencia teremos en conta, ademais do carácter lúdico e creativo das actividades que vai motivar, o seu potencial como ferramenta educativa que nos vai permitir traballar e avaliar contidos da nosa práctica docente.

I. Obxectivos

1. Incentivar a comunicación entre toda a comunidade educativa.
2. Impulsar múltiples e diversas actividades didácticas nas que os protagonistas principais van ser os nenos e as nenas.
3. Motivar a creatividade e o interese do alumnado polo seu propio proceso de aprendizaxe.
4. Fomentar o traballo en equipo e a toma de responsabilidades.
5. Empregar as TIC, aprendendo a utilizar a tecnoloxía relacionada coa radio.
6. Crear un espazo presidido polo respecto e a convivencia en igualdade.

II. Calendario de programas

Emisión para o exterior.

- Colaboración con emisora de radio local (Radio Ancares ou Radio As Nogais).
- Programa composto de varias seccións, cunha estrutura determinada, que teña certa continuidade.
- Programa mensual de dez minutos de duración.

Emisión para o centro.

- Temática e estrutura diversa (dependerá das propostas dos diferentes departamentos didácticos e do alumnado).
- Calendario aberto e flexible.

III. Estrutura dos programas

- **Cabeceira.**

A súa composición será dirixida polo Departamento de Música e contará coa colaboración do resto de departamentos.

Haberá unha cabeceira para comezo (de final aberto, que se irá variando en cada programa) e cabeceiras para as diferentes seccións.

- **Nome do programa.**

A biblioteca escolar organizará un concurso na procura dun nome para a nosa radio e o noso programa.

Esta iniciativa permitiranos comezar a falar do proxecto ao noso alumnado e facelos partícipes do mesmo desde o primeiro momento.

Nas materias de Lingua Castelá e Lingua Galega podemos aproveitar para falar dos medios de comunicación e dos textos periodísticos.

- **Sección Infantil.**

Os nenos e nenas de educación infantil participarán no programa realizando un podcast sobre algún dos proxectos que estean desenvolvendo na aula, por exemplo, un conto dramatizado sobre os planetas.

- **Sección Primaria.**

A aportación de primaria estará coordinada polo Departamento de Música.

- **Sección social e lingüística.**

As propostas nesta sección terán un carácter interdisciplinar e contarán coa colaboración dos Departamentos de Lingua Galega, Castelá e Inglesa.

- **Sección científico-matemática.**

Os Departamentos implicados na redacción desta sección serán o de Matemáticas, Bioloxía e Xeoloxía, Física e Química e Tecnoloxía.

Contarán co apoio dos Departamentos de Linguas.

PLAN DE ACTUACIÓNS PARA CURSO 2021/22.

a. XESTIÓN TÉCNICA E ORGANIZACIÓN.

Durante todo o curso:

Ampliar a formación do profesorado do Equipo na xestión, manexo de programas, organización de empréstitos e fomento da lectura.

Establecer un protocolo de uso da Biblioteca Escolar de acordo coa normativa sanitaria establecida sobre o COVID-19.

Proseguir coa catalogación dos fondos bibliográficos conforme as esixencias do Programa Meiga actualizado.

Continuar a catalogación do material documental e audiovisual que se atopa fóra das dependencias da Biblioteca (Departamentos, Aulas..).

Ampliar os recursos materiais, especialmente para alumnado con necesidades educativas especiais.

Continuar facendo o expurgo para eliminar todos aqueles documentos que se consideren obsoletos ou deteriorados.

Completar a sinalización adecuada dos espazos da Biblioteca Escolar.

O servizo de empréstito farase preferentemente nos períodos de lecer e por un período de quince días segundo as normas da nosa Biblioteca.

b. DINAMIZACIÓN.

Durante todo o curso:

Introdución da lectura na aula en todas as materias de xeito coordinado. O alumnado adicará todos os días un tempo á lectura seguindo un horario xeral elaborado polo Centro e incluído no Plan Lector do mesmo. Escollerán as lecturas entre un listado suxerido polos distintos departamentos.

Recollida e exposición de breves notas literarias elaboradas polo alumnado das lecturas realizadas.

Creación e xestión dun Blog da Biblioteca, que servirá para:

- a) Difundir as actividades da biblioteca a modo de taboleiro de anuncios.
- b) Complementar os obxectivos educativos e Fomentar a participación do alumnado mediante a elaboración de materiais (textos, presentacións...), comentarios de viaxes, de libros, conferencias, etc.
- c) Conectar entre si ao profesorado, ao alumnado e, en xeral, a toda a comunidade educativa.
- d) Ampliar o espazo da Biblioteca, a modo de sala virtual aberta as 24 horas do día.

Recollida no taboleiro destinado para tal fin das suxestións do alumnado sobre novas adquisicións de material.

Elaboración de guías de lecturas en distintos formatos para celebrar conmemoracións ou datas de significado especial e en colaboración cos distintos departamentos didácticos.

Apoio a todos os proxectos de aula que propoñan os distintos departamentos.

Coordinación dunha actividade interdisciplinar, cuxo tema decidirse a principio de curso, na que participen varios grupos e departamentos, e que poderá estar relacionada con algunha conmemoración.

Primeiro trimestre:

Organizar actividades de formación de usuarios en colaboración cos titores para que o alumnado se familiarice co funcionamento e organización da Biblioteca.

Elaborar unha “Guía do Usuario” para repartir entre o profesorado e alumnado.

Continuar có Club de Lectura, “Os tres rallois”, para incentivar no alumnado a capacidade de crítica literaria e de intercambio de opinións. En función da súa acollida podería intentarse facelo extensivo a outros colectivos (pais/nais, profesorado, persoal non docente).

Actividades asociadas á celebración do Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos: exposicións, concursos, edicións de materiais...

Coordinar as actividades relacionadas co Día da Ciencia en Galego.

Contactar con editoriais que oferten obradoiros de animación á lectura e encontros con escritores, ilustradores ou contacontos.

Organizar actividades coa contorna: intercambio xeracional no Centro de Maiores.

Obradoiro “Rompendo regras” sobre o ciclo menstrual, impartido pola profesora de Bioloxía.

Segundo trimestre:

Organizar actividades de formación, en colaboración cos titores, para o alumnado na utilización das TICS como ferramentas de busca de información.

Convocar un concurso literario. Os textos gañadores publicaranse na revista escolar.

Organizar obradoiros para o Día da Paz.

Propoñer unha exposición didáctica para o Día da Muller.

Actividades asociadas á celebración da Semana da Prensa: exposicións, concursos, edicións de materiais...

Actividades medioambientais relacionadas con alguna conmemoración (Día da Árbore/ Día da Auga).

Actividades para celebrar o Día da Poesía (recital poético).

Terceiro trimestre:

Actividades asociadas ás celebracións do Día do Libro e da Semana das Letras Galegas:
exposicións, concursos, edicións de materiais...

Organizar unha xornada de portas abertas coas familias.

Colaborar na revista escolar do centro.

· Avaliación do Plan de Mellora da Biblioteca.

II. HORARIO PREVISTO DE ATENCIÓN ESPECÍFICA.

Intentarase que a Biblioteca estea aberta durante o maior número de períodos lectivos a cargo de profesorado que forme parte do equipo da mesma.

A profesora responsable do equipo da biblioteca adicará polo menos 5 horas semanais e o outro profesorado, como mínimo, dúas horas semanais cada un.

O recreo será o tempo adicado preferentemente para o servizo de préstamo.

A profesora responsable da dinamización da Biblioteca será Mª Jesús Gil Castro. O resto do equipo está formado por profesorado do centro de distintos departamentos e por membros do equipo directivo (as Xefas de Estudos de Primaria e Secundaria), o que o dotará dunha gran estabilidade.

Actividades EXTRAESCOLARES previstas:

Polo de pronto non hai planificadas actividades extraescolares

Critérios e condicións para a utilización de instalacións do centro por parte de persoas alleas á Comunidade Educativa

1. Non interferencia do funcionamento do centro

Emitirase, previa solicitude, un informe favorable á utilización das instalacións do centro sempre que se considera que é unha actividade beneficiosa para a poboación deste Concello.

Será obrigatorio que os solicitantes se responsabilicen, por escrito, de calquera desperfecto que poidan sufrir as instalacións e materiais.

Por estas actividades non se obterá ningún recurso complementario.

O consello escolar delega na dirección do centro a decisión de autorizar estas solicitudes.

Convocarase consello cando se considere que son actividades non beneficiosas para o Concello de Cervantes.

Tamén cando o solicitante sexa unha empresa con ánimo de lucro solicitarase autorización expresa ó Consello Escolar para estimar a cantidade a cobrar así como unha fianza para previr algún tipo de impago”

Atendendo á situación epidemiolóxica na que nos atopamos, respectarán escrupulosamente os protocolos responsabilizándose, ademais, de efectuar unha correcta limpeza e desinfección dos materiais que utilicen, se fose o caso.

6º.-DOCUMENTO Nº 6: PLAN ANUAL DE ACTIVIDADES PARA A POTENCIACIÓN DO USO DA LINGUA

Composición do Equipo de Dinamización da Lingua Galega

COMPOSICIÓN	NOME E APELIDOS
Profesora EI	Rubén Ceide Martínez
Profesora EP	Lucía Lombardía Valiño
Profesora ESO	MªIsabel Pena Bonome
Profesora ESO	MªSabela Pérez Martínez (coordinadora)
Alumna	Alejandra Orozco Calvete
Alumno	David Pérez Digón
Alumna	Sara de Alonso Mouriz
Alumna	Uxía Pardo Carballo
Alumno	Mario Gómez Mouriz
Alumna	Lara Pérez Trabado
Alumno	Santiago Alonso López
Persoal non docente	Iván Rivas Mato

Obxectivos

- 1.- Continuar fomentando a adquisición de material educativo en galego.
- 2.- Promover a actuación no centro de contacontos, animadores, grupos de teatro, etc.
- 3.- Realización de exposicións de autores galegos.
- 4.- Organización de actividades específicas para Magosto, Nadal, Entroido...

Plan específico para o ensino:

Lingua materna predominante e que se utiliza na aula: Galego.

Horario dedicado á adquisición da outra lingua oficial: O establecido.

Ed. Infantil e Primaria.

Infantil 3 anos :	5 h.
Infantil 4 anos :	5 h.
Infantil 5 anos :	5 h.
Primaria 2º/ 3º	5 h.
Primaria 4º/ 6º	5 h.

7.- DOCUMENTO Nº 7: PROGRAMA DE FORMACIÓN DO PROFESORADO NO CENTRO

Durante este curso teremos abertas dúas liñas de formación:

- Modelo de Biblioteca Escolar.
- E-Dixgal.

I. OBXECTIVOS

- Contribuír á mellora da calidade educativa e á innovación metodolóxica.
- Acadar a base teórica e a competencia necesaria para analizar, programar, desenvolver e avaliar proxectos de traballo no centro.
- Afondar no coñecemento da biblioteca escolar como recurso para a aprendizaxe.

II. CONTIDOS

- Estratexias para dinamizar o Centro (Gamificación).
- Emprego das tecnoloxías da comunicación e a información.
- Deseño e elaboración de proxectos interdisciplinares.
- Manexo das diversas utilidades de E-Dixgal.

III. FORMACIÓN PARA AS FAMILIAS

- Obradoiro de uso de Abalar Móbil.
- Obradoiro de manexo de Aula Virtual.
- Charla sobre “Comunicación e resolución de conflitos”.

8.- DOCUMENTO Nº 8: OUTROS PROGRAMAS EDUCATIVOS NOS QUE POIDA PARTICIPAR O CENTRO.

PROXECTAS SOLICITADOS

I. CLASES SEN FUME.

TÍTULO: Cervantes sen fume.

Este proxecto ímolo desenvolver no CPI de Cervantes, con grupos de 1º e de 2º de ESO, e coa colaboración de grupos de Primaria (5º e 4º). As actividades vanse realizar nas clases de Titoría, Bioloxía e Xeoloxía, Lingua Castelá, Matemáticas, Inglés, Educación Física e Música, e contaremos coa participación e asesoría da Biblioteca Escolar e o Departamento de Orientación.

OBXECTIVOS

1. Evitar o inicio do consumo de tabaco na adolescencia.
2. Potenciar as habilidades para manterse como non fumadores.
3. Reforzar as accións preventivas sobre o tabaquismo realizadas previamente na aula.
4. Repensar porque se chega a ter o hábito de fumar, tan nocivo para a súa saúde.
5. Crear conciencia e analizar as causas da dificultade que supón deixar de fumar.
6. Potenciar o traballo en grupo na realización das actividades para favorecer a introdución das mensaxes de prevención.
7. Empregar formatos lúdicos no proceso de aprendizaxe.
8. Implicar ás familias no proxecto a través da campaña “Fogares sen fume”.
9. Empregar as TICS para acceder á información e para elaborar o proxecto.

METODOLOXÍA

Este proxecto vaise realizar nas horas de titoría semanal e nalgunhas sesións de Bioloxía e Xeoloxía, Lingua Castelá, Matemáticas, Inglés, Educación Física e Música.

Para a realización do proxecto os alumnos e alumnas traballarán en equipos de dous, tres ou catro membros.

O método de traballo vai consistir no seguinte:

- Elaboración de esloganes en diferentes idiomas: galego, castelán e inglés.
- Realización dunha curtametraxe que incida na prevención do tabaquismo.
- Investigación sobre as causas sociais e económicas que afectaron ou afectan no aumento ou no retroceso do tabaquismo. Exposición do traballo de investigación en presentacións dixitais.
- Realización dunha enquisa sobre hábitos de consumo en relación ao tabaco na contorna, e recollida de datos en gráficos.

Na elaboración e exposición do proxecto utilizaremos conexión á internet, procesador de textos, presentación dixital, folla de cálculo e cámara de vídeo.

AVALIACIÓN

- **Eslógenes.**
- **Curtametraxe.**
- **Traballo de investigación.**
- **Enquisa e exposición dos resultados.**

II. ALIMÉNTATE BEN! XERMOLIÑO!

TÍTULO: E TI...QUE TAL COMES?

Este proxecto vaise desenvolver no CPI de Cervantes en Infantil e Primaria. Tamén contaremos coa colaboración da Biblioteca, e dos Departamentos de Orientación e de Dinamización Lingüística.

Ímonos centrar nun alimento concreto, o leite, porque moito do noso alumnado pertence a familias que teñen explotacións gandeiras, e pensamos que é unha forma de conectar o que se fai na escola co que fan nos seus fogares.

OBXECTIVOS

1. Adquirir e consolidar hábitos alimentarios saudables.
2. Adquirir os coñecementos, habilidades, valores e actitudes necesarios para poder realizar as eleccións alimentarias saudables como consumidores responsables e por medio de decisións ben informadas.

METODOLOXÍA

Este proxecto vaise realizar de forma coordinada co proxecta Xermolón que imos desenvolver tamén no noso centro, en Secundaria.

Para a realización deste proxecto potenciaremos a metodoloxía de traballo en grupo.

Co alumnado de Infantil leremos contos nos que a protagonista vai ser a vaca: A vaca condesa, por exemplo.

Co alumnado do 1º e o 2º Ciclo de Primaria faremos un obradoiro de queixos e iogures.

E co alumnado do 3º Ciclo de Primaria elaboraremos traballos de investigación sobre os derivados do leite, sobre o seu consumo e sobre a importancia deste produto na sociedade e na economía galega.

Tamén faremos unha análise comparativa da gandería extensiva e intensiva, facendo especial fincapé no trato ao animal.

Estas actividades vanse realizar en coordinación coas tarefas incluídas dentro do proxecto de Voz Natura que se vai desenvolver na nosa escola.

AVALIACIÓN

- **As vacas están de conto.**
- **Queixería e todo.**
- **Traballos de investigación “Non che é só leite”.**

III. FITOFALADOIRO

TÍTULO: HERB/VANTES

Este proxecto vaise desenvolver no CPI de Cervantes en Primaria e Secundaria, nas materias de Bioloxía e Xeoloxía, Educación Física, Francés, Lingua Castelá, Lingua Galega, Matemáticas, Música e Xeografía e Historia. Tamén contaremos coa colaboración da Biblioteca e de Dinamización Lingüística.

OBXECTIVOS

1. Recoller mostras de plantas que se atopan na contorna do colexio (San Román de Cervantes) e nas diversas aldeas das que procede o noso alumnado.
2. Realizar traballos de investigación sobre as mostras recollidas: clasificación, hábitat, usos, denominación en distintas linguas e presenza nas manifestacións culturais.
3. Crear documentos audiovisuais que resalten a beleza e riqueza da "lingua das árbores".
4. Facer enquisas sobre o coñecemento do medio natural que temos máis preto.
5. Realizar entrevistas a persoas maiores da contorna que nos falen da súa transformación e de que cambios perciben no uso, conservación e respecto ao medio rural.
6. Empregar as TICS para acceder e xestionar a información e para elaborar o proxecto.

METODOLOXÍA

Este proxecto vaise realizar nas horas de titoría semanal e nalgunhas sesións de Bioloxía e Xeoloxía, Educación Física, Francés, Lingua Castelá, Lingua Galega, Matemáticas, Música e Xeografía e Historia.

Para a realización deste proxecto potenciaremos a metodoloxía de traballo en grupo.

Comezaremos plantexando, nas horas de titoría, a recollida de mostras de árbores e plantas que se atopen preto do colexio ou pola súa contorna. Realizaremos o tratamento adecuado das mostras para a súa conservación, e logo procederemos a elaborar un herbario que conteña información sobre a planta e sobre os seus nomes nas distintas linguas (galego, castelán e francés). Así mesmo, incluiremos toda esta información no sistema de escritura braille.

Prepararemos un espazo no patio para sementar ou plantar herbas aromáticas.

Dedicaremos un espazo especial ao toxo, realizando un cartel que recolla toda a súa importancia para a socioloxía e a riqueza natural.

Prepararemos unha enquisa na clases de Lingua Castelá de 1º e 2º de ESO destinada a analizar o coñecemento que ten o alumnado e as súas familias sobre o seu medio natural. Os resultados serán recollidos en gráficos, elaborados nas sesións de Matemáticas.

En Ciencias Sociais farán un exercicio de situación nun mapa das distintas mostras recollidas.

En 2º de ESO, redactaremos e planificaremos entrevistas coa xente máis vella do concello e realizaremos unha "viaxe no tempo".

Organizaremos un concurso de fotografía sobre as árbores de Cervantes. Isto motivará unha exposición polos corredores do Centro.

Polo día do libro, o Departamento de Castelán, xunto coa Biblioteca, desenvolverá a actividade "Plantamos un libro" que consistirá en poñer textos nas árbores do patio.

Na ESO elaborarán un documento audiovisual titulado "A lingua das árbores".

Así mesmo, elaborárase un vídeo reivindicativo que poña en valor as árbores autóctonas galegas.

E, en 4º de ESO analizarase como afecta o despoboamento do rural á biodiversidade.

AVALIACIÓN

- **Herbario interdisciplinar.**
- **Cartel sobre o toxo.**
- **Mapas da contorna coa ubicación das plantas.**
- **Concurso de fotografía.**
- **Entrevistas.**
- **Enquisas.**
- **Audiovisual "A lingua das árbores".**
- **Audiovisual sobre ás árbores autóctonas.**
- **Actividade "Plantamos un libro".**

9.-DOCUMENTO Nº 9: PROXECTO DE ORZAMENTO

ANTEPROXECTO DE ORZAMENTO (2021/22)

Saldo setembro: 43.514,15 E

Ingresos

- Funcionamento 6675
- PLAMBE 4000
- Libro informativo 600
- Biblioteca inclusiva 649
- Fomento uso galego 310
- Covid 1302

Gastos

Fixos

- Gasoil 2000
- Saídas 2500
- Act.Complementarias 1500
- Biblioteca 1500
- Mellora espazos 3500

Variables

-Funcionamento 12000/15000 E

Comedor

Saldo setembro 6885,85 E

Previsión de ingresos 6000 E

Gastos

Fixos

Propano 2500 E

As cifras son estimadas e aproximadas. Sempre surxen outros gastos ou fluctúa o prezo de certos servicios.

MEMORIA XUSTIFICATIVA

Obxectivos: **CLARIDADE-TRANSPARENCIA-ACCESIBILIDADE**

Prioridades:

- Adquisición de material didáctico e informático.
- Combustible.
- Apoio de saídas escolares.
- Ampliación de fondos da biblioteca e de aula.
- Adquisición de elementos de ocio para a biblioteca, aulas e tempos de lecer.
- Actualización do material informático e adquisición de consumibles.
- Desprazamento do profesorado compartido.

APROBACIÓN POLA COMISIÓN ECONÓMICA/CONSELLO ESCOLAR

Data de aprobación: 28/10/2021

PLAN DE LECTURA (CURSO 2021/22)

ACTUACIÓNS DO CENTRO DESTINADAS AO FOMENTO DA LECTURA, A ESCRITURA E ADQUISICIÓN DE COMPETENCIAS BÁSICAS.

a. INFANTIL E PRIMARIA.

i. Criterios.

Para o Plan de Lectura do curso 2021/22 establécense os seguintes criterios que veñen recollidos no Plan Lector do Centro:

En Educación Infantil:

1. Interese pola linguaxe escrita e valoración da mesma como instrumento de información e lecer, e como medio de comunicación de desexos, emocións e informacións.
2. Interpretación de imaxes, carteis, fotografías, etc. que acompañan a textos escritos, establecendo nexos entre eles.
3. Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica.
4. Percepción de diferenzas e semellanzas nas palabras escritas.
5. Identificación de algunhas palabras escritas do seu entorno.
6. Atención e comprensión de narracións, contos e outras mensaxes lidas por adultos ou por compañeiros/as maiores.
7. Coñecemento e aceptación das normas de comportamento de uso da biblioteca,
8. Actuación, relativamente autónoma, no manexo e utilización de libros.
9. Coñecemento das diferentes fontes informativas, tanto impresas, audiovisuais ou con soporte dixital: libro, xornal, contos, carteis...

En Educación Primaria:

1. Necesidade de comunicación escrita en diferentes situacións.
2. Medios nos que se presenta a linguaxe escrita: libros, xornais, cartas, carteis...
3. Comprensión de todos os elementos do texto ao longo do proceso lector.
4. A lectura como fonte de lecer, de aventuras, de diversión e de saber.

ii. Metodoloxía.

A metodoloxía configúrase como unha serie de estratexias de enseñanza, que o profesorado utiliza en función das súas intencións e as capacidades que pretende potenciar.

No Plan de Lectura, destacamos as seguintes estratexias:

1. Organizar todo o proceso enseñanza-aprendizaxe en secuencias. A secuenciación de tarefas favorece a memorización comprensiva, a asimilación e posibilita a creación de situacións de xeneralización.
2. Imitar modelos adecuados de lectura.
3. Facer que a Biblioteca de centro e de aula sexa un espazo de cooperación, de intercambio co profesorado e cos seus compañeiros e compañeiras, favorecendo o diálogo, o contraste de puntos de vista e a axuda no traballo.
4. Convertir estas bibliotecas en espazos de lecer traballando a lectura en diferentes soportes.
5. Facilitar a participación do alumnado na selección de lecturas, realización de tarefas de rexistro, catalogación, clasificación, préstamo, conservación e planificación de actividades.

O Plan de Lectura esixe o uso de metodoloxías comunicativas e participativas dirixidas a estimular a necesidade e o pracer por ler dende a incorporación ás unidades didácticas globalizadas de educación infantil ata a programación dunha hora específica de ensinanza, práctica e animación á lectura en educación primaria.

b. SECUNDARIA.

i. Criterios para a planificación.

O Plan de Lectura para Secundaria organízase en torno a dous principios básicos:

1. A lectura como fonte de coñecemento.
2. A lectura como disfrute.

ii. Metodoloxía.

- Lectura individual de textos, en clase e como tarefas para a casa. Será tarefa dos Seminarios a selección de textos específicos de cada materia.
- Lectura en voz alta de textos en clase.
- Localización de ideas principais e secundarias nos textos: elaboración de esquemas e resumos.
- Distinción de información e opinión.
- Traballos de ampliación de coñecementos a partir do exposto nos textos (búscas en soporte bibliográfico, en prensa, en Internet...).
- Elaboración de traballos a partir de textos en distintos soportes.
- Utilización da Biblioteca Escolar e das Aulas de Recursos para a obtención de información. Establecer nos horarios dos grupos algunhas sesións de clase que serán impartidas na Biblioteca e nas Aulas de Recursos.

- O profesorado recomendará lecturas desde todas as áreas e materias.
- Non se pedirán traballos sobre as obras lidas, só comentarios libres ou guiados sobre as mesmas, preferentemente orais.
- Establecerase un tempo para a lectura individual no horario semanal de cada grupo.
- O profesorado aconsellará ao alumnado a utilización dos tempos das gardas por ausencia do profesor para ler, sempre que non haxa unha tarefa específica.

c. A BIBLIOTECA ESCOLAR

Desde a Biblioteca Escolar do Centro establécense os seguintes obxectivos que pensamos que van favorecer a implementación deste Plan de Lectura:

1. **Incrementar e estimular os hábitos de lectura** de toda a comunidade educativa:

a) **Organizando espazos e tempos para a lectura.**

b) Facilitando o **acceso igualitario aos recursos culturais**, atendendo á diversidade de capacidades, gustos, intereses e medios socio-económicos do alumnado. A este respecto cabe sinalar que a Biblioteca xa actúa nesta liña; dispón, por exemplo, de varios exemplares de cada libro de lectura obrigatoria, e tamén dos libros optativos recomendados e este curso comezamos a comprar libros para alumnado con déficit de lectura.

c) **Organizando actividades en grupo como xogos e concursos**, que fomenten a creatividade e sirvan como recurso metodolóxico para crear, nun ambiente lúdico e motivador, interese pola lectura como **alternativa de ocio**. As actividades en grupo, xeran vínculos entre os rapaces, establecéndose condutas de cooperación e, no caso dos concursos, fomenta a competitividade (entre rapaces e rapazas de distinto grupo), impulsándoos a conseguir novos coñecementos.

2. Contribuír a mellorar a súa **competencia na expresión oral e escrita**, empregando en cada caso unha linguaxe axeitada.

3. Prestar unha especial importancia á competencia de **Aprender a Aprender**, propiciando no noso alumnado a adquisición de habilidades no proceso de busca, selección e síntese da información, empregando tanto as fontes tradicionais como as **novas tecnoloxías**. Serán así capaces de adquirir autonomía e de crear os seus propios materiais e compartilos con toda a comunidade escolar. Nunha sociedade cada vez máis complexa e global, convén preparar ao noso alumnado (máis que na

acumulación de contidos na etapa escolar) no uso selectivo da información en contextos cambiantes para afrontar os diferentes retos da vida.

4. **Servir de elemento integrador das actividades e proxectos realizados polos distintos Departamentos Didácticos** con motivo de conmemoracións, traballos de aula, proxectos interdisciplinares, etc.

5. Promover dende a Biblioteca que en todo o proceso educativo primen **valores** como a tolerancia, equidade, igualdade, solidariedade e respecto cara as persoas e tamén cara ao medio ambiente.

6. **Implicar, gradualmente, ás familias e ás institucións públicas e privadas na Biblioteca Escolar.**

d. CLUB DE LECTURA

1. Finalidades:

- Fomentar o hábito lector entendendo este como fundamental para un mellor aproveitamento dos contidos da aprendizaxe e da convivencia.
 - Espertar o interese por mirar o libro, por pescudar o que agacha.
 - Ver este como algo atractivo e lúdico e, ao mesmo tempo, útil para a realización de traballos e preparación de materias.
 - Acceder ao material, tanto en papel como no resto de soportes dispoñibles.
 - Mellorar a expresión oral e escrita: a través de lecturas en voz alta, debates, actividades a propósito das lecturas...
 - Mellorar a convivencia a través da exposición dos distintos puntos de vista ou enfoques dunha lectura ou filme determinados.
 - Traballar as competencias clave.
 - Propiciar a comunicación e a necesidade de aprender para participar nas postas en común das lecturas, filmes, etc.
-
- A finalidade última é non sentir a lectura como obriga, senón como fonte de coñecemento, descubrimento, diversión, convivencia, ...

2. Actividades previstas:

- Uso da Biblioteca Escolar por parte dos participantes no club, non só como ferramenta de información e lugar de traballo senón tamén de disfrute, consulta de novidades editoriais e pescuda nos libros xa existentes na Biblioteca.
- Postas en común co profesorado encargado da Biblioteca para que se ocupe de informalos e formalos nas distintas seccións da mesma e no uso do material que contén.
- Motivación para que se fagan propostas para o mellor uso e disfrute da Biblioteca.
- Dinamización do blog “A Biblioteca do Cervantes” no que difundiremos as actividades do Club de Lectura.
- Elección de textos de lectura.
- “Aproveitamento” das lecturas que se fan na aula para facer suxestións sobre libros que parezan atractivos.
- Propostas de libros en galego que “propicien” a visita aos lugares “reais” que puidesen aparecer na obra.
- Reunións periódicas e postas en común, charlas... a propósito do que vaia suxestionando a lectura.
- Reunión con autores que estean dispoñibles para falar das súas experiencias como lectores e como escritores, para provocar no lector/-ra a curiosidade por descubrir o que agochan os libros, ao tempo que respondan ás preguntas ou inquedanzas que producisen a lectura da súa obra.
- Realización noutros soportes (collages, debuxos, dramatizacións,...) das lecturas realizadas. A obra “plástica” dará lugar a exposicións en distintos lugares do centro.
- Intercambios con outros clubs de lectura.
- Realización de actividades de animación á lectura co alumnado de infantil e 1º de PRIMARIA (contacontos, obradoiros de marcapáxinas...)
- Coa colaboración do Departamento de Orientación, presentaremos contos que nos falen de realidades diversas.

3. Forma de organización e funcionamento.

Reunións quincenais de cada un dos grupos, e reunións mensuais dos profesores mediadores coa finalidade de propoñer lecturas e calquera outro tipo de actividades e ir avaliando o funcionamento dos distintos grupos do club.

No suposto dun confinamento de toda a comunidade, ou de parte da mesma, as xuntanzas manteranse por videoconferencia, empregando a aplicación Cisco Webex Meetings. Así mesmo,

crearemos un espazo na aula virtual do centro que permitirá a participación en foros e a proposta de actividades creativas.

BIBLIOTECA ESCOLAR (LIÑAS DE ACTUACIÓN, CURSO 2021_22)

I. ORGANIZACIÓN E XESTIÓN.

- Ampliar a formación do profesorado do equipo da Biblioteca na xestión, manexo de programas, organización de empréstitos, fomento da lectura e **dinamización dun espazo steam**.
- Adaptar o protocolo de uso da Biblioteca Escolar de acordo coa normativa sanitaria establecida sobre o COVID-19.
- Proseguir coa catalogación e renovación dos fondos bibliográficos conforme as esixencias do Programa Meiga actualizado.
- Continuar a catalogación do material documental e audiovisual que se atopa fóra das dependencias da Biblioteca (Departamentos, Aulas,...).
- Ampliar os recursos materiais, especialmente para alumnado con necesidades educativas especiais.
- Continuar facendo o expurgo para eliminar todos aqueles documentos que se consideren obsoletos ou deteriorados.
- Completar a sinalización adecuada dos espazos da Biblioteca Escolar.
- Organizar o servizo de empréstito de maneira flexible e adaptado aos horarios de todas as etapas educativas.

II. DINAMIZACIÓN.

- Introducción da lectura na aula en primaria e secundaria de xeito coordinado. O alumnado adicará un tempo á lectura seguindo un horario xeral elaborado polo Centro e incluído no Plan Lector do mesmo. Implementaremos a **Hora de Ler**, establecendo unas normas xerais que incidan en entender a lectura como disfrute.
- Xestión e actualización semanal do **Blog da Biblioteca**, <https://bibliotecapicervantes.blogspot.com/>, de maneira que nos permita difundir e promocionar as actividades desenvoltas, fomentar a participación de toda a comunidade educativa, e divulgar e comentar as novidades que se van adquirindo.
- Dinamización da **Radio Escolar** e proposta de participación no programa “Radio na biblio”.
- Elaboración de guías de lecturas en distintos formatos para celebrar conmemoracións ou datas de significado especial, e en colaboración cos distintos departamentos didácticos.
- Apoio a todos os proxectos de aula que propoñan os distintos departamentos.
- Coordinación dunha actividade interdisciplinar por trimestre, na que participen varios grupos

e departamentos, e que poderá estar relacionada con algunha conmemoración.

- Organización de actividades de formación de usuarios en colaboración cos titores para que o alumnado se familiarice co funcionamento e organización da Biblioteca.
- Continuidade do Club de Lectura, “Os tres rallois”, para incentivar no alumnado a capacidade de crítica literaria e de intercambio de opinións. Neste curso intentarase facelo extensivo a outros colectivos (pais/nais, profesorado, persoal non docente).
- Realización de actividades asociadas ás distintas datas conmemorativas (Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos, Día da Paz, Día da Muller, Día de Rosalía de Castro, Día da Poesía ...)
- Coordinación das actividades relacionadas co Día da Ciencia en Galego.
- Contacto con editoriais que oferten obradoiros de animación á lectura e encontros con escritores, ilustradores ou contacontos.
- Organización de actividades coa contorna: co Centro de Desenvolvemento Rural e con asociacións culturais do concello.
- Proposta de actividades de formación, en colaboración cos titores, para o alumnado na utilización das TICs como ferramentas de busca de información.
- Certame de cómics. Os relatos gañadores publicaranse na revista escolar.
- Celebración da Semana da Prensa e do Día da Radio: exposicións, concursos, edicións de materiais...
- Organización de actividades medioambientais relacionadas con algunha conmemoración (Día da Árbore/ Día da Auga).
- Dinamización de actividades asociadas ás celebracións do Día do Libro e da Semana das Letras Galegas: exposicións, concursos, edicións de materiais...
- Organización dunha xornada de portas abertas coas familias.
- Colaboración na revista escolar do centro.

PLAN DE INTRODUCCIÓN DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN.

O plan de integración das TIC, é un documento de gran calado e de vital importancia para o presente e o futuro do centro.

Porén consideramos oportuno acadar durante o presente curso, na medida do posíbel, os seguintes obxectivos:

Potenciar o uso das TIC no proceso de ensino-aprendizaxe (aula virtual, Webex...)

Fomentar e asegurar o uso das TIC entre o profesorado na realización das distintas actividades profesionais (programacións, memorias, actividade lectiva...).

Empregar as TIC como unha ferramenta de uso imprescindible en casos de alumnos con necesidades educativas especiais.

Conseguir que os alumnos empreguen a internet con capacidade crítica.

Potenciar a comunicación dos rapaces con outros doutros centros e localidades e co profesorado.

Impulsar a participación de toda a comunidade na web do centro.

Co fin de acadar os obxectivos anteriores propóñense as seguintes pautas:

Poñer a disposición do profesorado todos os recursos informáticos do centro en distintas aulas, distribuídas ao longo do edificio.

Obrigado ao profesorado a presentar os documentos de departamento en formato dixital facilitándolles asesoramento informático.

Obrigado ó profesorado a que se forme no manexo de plataformas e recursos para poder levar a cabo o ensino a distancia.

Empregar na aula de apoio o equipo informático que dispón.

Educar nas distintas materias do currículo na avaliación crítica da información obtida en internet dependendo da fonte.

Facilitar que cada colectivo da comunidade escolar poida colgar información no sitio:

<http://centros.edu.xunta.es/cpicervantes>

PROXECTO LINGÜÍSTICO

O PLC xa estaba recollido no Decreto 124/2007, do 28 de xuño, polo que se regula o uso e a promoción do galego no sistema educativo (Artigo 14) e normas posteriores. Este proxecto lingüístico, que forma parte do proxecto educativo de centro, estase a elaborar por parte dunha comisión integrada por profesorado do centro e nel reflectiranse:

- a) As medidas que se adoptarán para a mellora da competencia lingüística do noso alumnado.
- b) Unha distribución lingüística curricular (fóra das materias marcadas no decreto).
- c) Os criterios empregados para determinar a lingua predominante no contorno.
- d) As medidas de apoio e reforzo que garantan os obxectivos de fomento do plurilingüismo segundo establecen a Lei de Normalización Lingüística e a LOMCE.

Realizarase unha análise sociolingüística relativa ao lugar en que está situado o centro educativo. Para dispoñer de datos actualizados manexaranse, entre outros, o Censo de poboación do Instituto Galego de Estatística e sobre todo o Mapa Sociolingüístico de Galicia (MSG). Real Academia Galega. Ademais será imprescindible tamén unha análise do estado actual do centro dende o punto de vista lingüístico para constatar os avances ou retrocesos respecto de cursos anteriores, para saber se imos polo bo camiño ou se se deben tomar medidas que nos permitan conseguir os obxectivos marcados. Para obter os datos necesarios, preparase unha enquisa para a comunidade educativa no que se recollan datos sobre a lingua empregada habitualmente na súa vida cotiá, coa familia, fóra do ámbito escolar, actitudes cara á normalización social da lingua galega, lingua empregada na documentación interna e externa do centro, etc.

Ademais seguiremos as pautas marcadas para a planificación nos centros públicos integrados: o marco legal, a importancia da lingua que predomina no contorno, a plena competencia lingüística, a presenza dos prexuízos lingüísticos e actitudes lingüísticas negativas... Estas pautas están recollidas no libro *A planificación lingüística nos centros educativos*, editado pola Xunta de Galicia, un material que se complementa cunha Guía práctica.

PROXECTO LINGÜÍSTICO DO CENTRO

INTRODUCCIÓN:

Segundo o establecido no decreto 79/2010 do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, no seu artigo número 14.3 o proxecto lingüístico do centro deberá ser remitido aos servizos de inspección educativa cada catro anos. Por outra banda e segundo o indicado no artigo 14.4 cada ano os centros educativos deben elaborar unha addenda que se engadirá ao Proxecto Lingüístico do centro, no cal se incluírán entre outros aspectos:

- resultado da enquisa ás familias sobre a lingua materna do alumnado de educación infantil
- as actividades e estratexias de aprendizaxe para que o alumnado adquira, de forma oral e escrita, o coñecemento das linguas oficiais
- as actividades levadas a cabo e propostas para a dinamización da lingua galega
- todo o relativo aos cambios na impartición de materias en lingua(s) estranxeira(s), aprobados polo centro e autorizados pola Consellería competente en materia de educación.

Atendendo a estas indicacións e contemplando as indicacións realizadas pola administración ao respecto no presente curso, elaboramos a seguinte “addenda” correspondente ao curso 2021/2022, cos apartados establecidos no decreto do plurilingüismo.

1.-LINGUA MATERNA PREDOMINANTE

Para o coñecemento da lingua materna predominante entre o alumnado, seguíronse as indicacións da administración para o cumprimento do indicado no decreto 79/2010. Neste senso levouse a cabo unha reunión coas familias do alumnado que se incorporaba por primeira vez ao centro (3 anos), ao final do curso anterior, na que se explicou a función da enquisa cuberta durante o proceso de matrícula (modelo oficial) para a determinación da lingua materna do alumnado.

Asemade, e seguindo as indicacións da administración ao respecto, para os restantes niveis tívose en conta a situación lingüística existente no curso anterior, no que xa fora recabada esta información nas entrevistas iniciais coas familias. Neste senso tamén temos en conta que, tal como se indicada no proxecto lingüístico do centro, a lingua habitual da contorna é o galego.

O resultado determinou que a lingua materna indicada polas familias do alumnado, é o galego nun 99%. Por outra banda a lingua materna predominante nos restantes niveis, empregada en

cursos anteriores, é tamén o galego nunha porcentaxe similar ao do alumnado incorporado por primeira vez ao centro.

Ante estes resultados, e considerando ademais que o galego é a lingua predominante na contorna, establécese que o galego será empregado como lingua vehicular nas aulas do noso centro, sen perxuízo das indicacións feitas tanto no P.E, na PXA e nas Programacións didácticas, para a adquisición de ámbalas linguas cooficiais, e especialmente para o tratamento e uso da segunda lingua na aula.

No tocante á aproximación á lecto-escritura, empregarase a lingua materna de cada alumno/a, agás nos casos nos que se trata de traballos de carácter grupal onde primará a lingua vehicular anteriormente indicada.

Na nosa contorna galego falante o reto segue a ser que os alumnos consoliden unha competencia plena na súa lingua materna, non abandonen o seu uso e que acaden unha boa competencia a nivel oral e escrito. Así mesmo é fundamental que adquiran tamén unha competencia plena na outra lingua oficial, tanto a nivel oral como escrito. Consideramos ademais que a introdución da segunda lingua (no noso caso, a lingua castelá) debe ser inicialmente no plano oral como paso previo antes de iniciar a escrita, aspecto a ter en conta sobre todo na Educación Infantil.

2.-ESTRATEGIAS E ACTIVIDADES CONCRETAS PARA ADQUISICIÓN DA

OUTRA LINGUA: atópanse indicadas pormenorizadamente nas programacións de ciclo e de aula de Educación Infantil, así como no Proxecto educativo do centro o no propio Proxecto Lingüístico:

-Xogos interactivos que son moi bos para fomentar a comunicación.

-Debuxos e fotos: Ver e comentar cos pícaros, debuxos e fotos de obxectos cotiáns serve para ampliar o seu vocabulario na lingua castelá.

-Contos: Utilizar contos adaptados á idade do neno/a...

-Cancións e retrosos

-Mastigar e sacar a lingua: exercicios de articulación e pronunciación. Tamén se pode xogar a "las visitas de la Sra. Lengua"...

Con respecto ao alumnado de maior idade estase traballando en colaboración coa Biblioteca e o estreado **Club de lectura** no curso pasado, ademais de que intentamos que as actividades complementarias se realicen en ámbolos dous idiomas oficiais, así por exemplo na Xornada contra a Violencia de Xénero elaboramos uns **haikus** que se traballaron nos dous idiomas, pero tamén en inglés e francés.

3.- VALORACIÓN DOS PROGRAMAS DE FOMENTO E DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA

Podemos dicir que en función dos resultados obtidos ao longo destes últimos cursos as iniciativas e actividades realizadas resultaron ser sempre positivas e os resultados obtidos considerámoslos moi satisfactorios tanto por parte do alumnado como do profesorado.

Desgraciadamente no curso pasado por mor do confinamento ao que nos vimos abocados pola pandemia quedaron sen desenvolver accións gratificantes dende marzo ata xuño, mais outras moitas iniciativas non se poderían levar a cabo por razóns económicas (**o noso principal atranco**), de loxística e de tempo, xa que a subvención recibida é moi escasa e o noso centro está situado nunha zona onde as condicións xeográficas, as vías de comunicación, o horario do Centro e incluso as condicións meteorolóxicas etc nos son moi desfavorables. Nestas condicións a oferta cultural, o acceso aos recursos, e mesmo, o tempo de que dispón o alumnado inflúe negativamente nas iniciativas que poidamos tomar ou de facelas resultan moito máis custosas. A dispersión xeográfica é un impedimento á hora de motivar ao alumnado, pois están suxeitos ó horario que marque o transporte, e para todas as actividades realizadas fóra do centro supón un encarecemento importante.

É de salientar e de criticar que xa co curso empezado e con actividades planificadas, resultou desconcertante que todo ese traballo realizado **dentro do curso escolar, pero no ano pasado (de outubro a marzo)**, non puidera ser xustificado, gasto do que evidentemente tivo que facerse cargo o centro.

A organización e planificación das diferentes medidas e actividades correspondeu a este grupo reducido do Equipo de Dinamización Lingüística e contou sempre coa estimable axuda dos xefes/as de departamento e dos titores/as. A participación e implicación de todos os sectores da Comunidade educativa (alumnado, profesorado, Equipo Directivo, persoal non docente, pais/nais etc.) foi moi elevada e todo o realizado tivo moi boa acollida.

Todas as actividades do EDL foron asumidas tamén pola dirección o que supuxo unha implicación determinante na comunidade educativa.

4.- INFORMACIÓN DOS PROGRAMAS DE FOMENTO E DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA

As actividades que realizaremos durante este curso estarán condicionadas polo protocolo Covid e moitas delas teremos que reformulalas .Detallaranse polo miúdo no Plan de Dinamización da

Lingua Galega que presentaremos en canto saia a convocatoria, aínda así continuaremos con algunhas que son plurianuais e que iremos vendo se as condicións actuais nos permiten facelas:

- ✓ Elaboración de material didáctico en galego.
- ✓ **Celebración, participación e conmemoración** do “25N”, “Día das letras galegas”, “Día da Paz”, “O Medio Ambiente”, ”Día da muller” ...
- ✓ Celebración de **festas tradicionais** galegas: Samaín-Magosto, Nadal, Entroido, Maios...
- ✓ Revisión de libros de texto e de todo o material didáctico en galego usado no centro.
- ✓ Uso da lingua galega nas actividades relacionadas coa Biblioteca Escolar e participación **no Clube de lectura “Os tres rallois”** que se creou no pasado curso.
- ✓ Nas saídas, a lingua vehicular será o galego. O pasado curso estaba previsto facer **un roteiro pola vía XIX** ao seu paso polo concello, en colaboración co IES de Becerreá, pero tivo que ser suspendido por mor da pandemia e retomáremolo este ano en solitario e como é ao aire libre, cremos que non haberá problema.
- ✓ Elaboración da revista **“Cervantes” nº 41**.
- ✓ Os **certames literarios** co gallo do “Día do libro” en colaboración con outras institucións, neste caso o Concello de San Román ou do Día das Letras galegas, conmemorando a figura do mestre Carballo Calero.
- ✓ A participación nas actividades do Correlingua na cidade de Lugo estará suxeita aos cambios provocados pola actual situación pandémica.

5-. INCLUSIÓN NO PROXECTO LINGÜÍSTICO DO CENTRO:

Esta addenda será incluída no proxecto lingüístico do centro, sendo informada a Comunidade Educativa do seu contido e remitida aos servizos de inspección nos prazos legalmente establecidos.

San Román de Cervantes, a 26 de setembro de 2021.

O Director

Coordinadora do EDLG

O Secretario

Pablo Gómez Esqueira

Sabela Pérez Martínez

Óscar Sánchez Díaz

PLAN DE IGUALDADE

Eixo I

-Incorporación transversal da perspectiva de xénero e da igualdade de oportunidades nos distintos documentos do centro

Eixo II

-Desenvolvemento do proxecto vital libre de estereotipos de xénero

Eixo III

-Perspectiva de xénero cara ao éxito escolar, acollendo a diversidade (lingüística, étnica, socio económica, sexual...)

Eixo IV

-Respostas afectivo sexuais sanas, armónicas e tolerantes coa diversidade

Eixo V

-Revisión das relacións abusivas de poder e a violencia sistémica no exercicio das relacións persoais

Eixo VI

-Abordar a detección precoz e resposta eficaz e sistémica a violencia de xénero.

O responsable do Plan de Igualdade é o director do centro.

- Obxectivos

Eixo I

-Documentación organizativa dos centros

-Revisión de materiais didácticos

-Revisión do plan de convivencia. Actuacións en casos concretos de condutas contrarias a convivencia por razón de sexo

Eixo II

-Posta a disposición dos centros de recursos, estratexias, materiais, encamiñados a crear espazos e tempos de convivencia non estruturados libres de roles de xénero

-Participación de axentes sociais diversos

-Actuacións de sensibilización dirixidas a comunidade educativa

-Traballo en rede e visibilización das boas prácticas

Neste curso está moi presente o tema da igualdade. Levamos a cabo un traballo nas titorías e tamén ímolo abordar a través do plan director, talleres e charlas.

Pretendemos difundir todo este traballo a través das Tics a través da web na que os alumnos/as e os profesores/as difundan todos os traballos e actividades desenvolvidas.

Abordaremos os seguintes contidos. Algúns deles xa os traballamos ao longo deste primeiro trimestre. Coincidindo coa data do 25 de novembro abordamos o problema da violencia de xénero, identificando as tres vertientes: psicolóxica, física e sexual. Igualmente fixemos actividades relacionadas coa detección dos primeiros indicios e sinais de alerta nas relacións afectivas dos adolescentes.

Realizamos un mural no que os alumnos plasmaron lemas e mensaxes para a celebración do 25 de novembro.

Eixo III

-Facilitar modelos profesionais diversos que rompan roles de xénero

Análisis de ponencias de mulleres emprendedoras en distintos campos profesionais. Podemos empregar como referencia os vídeos do programa Orienta T de Junior Achievement

-Fomentar a través de escolas de nais e pais e outros axentes educativos a potenciación de talentos personais en pe de igualdade

-Elaboración e posta a disposición dos centros educativos de materiais e orientacións para a abordaxe da educación afectivo sexual dende o respecto a diversidade e según un proxecto de vida libre e saudable.

-Difusión de vídeos da realidade transexual e tamén outros relacionados co colectivo de LGTBI

Eixo IV

-Elaboración e posta a disposición dos centros de material para a abordaxe da educación afectiva sexual desde o respecto a diversidade e a elaboración dun proxecto de vida libre e saudable en plenitude.

-Colaboración con axentes socioeducativos para a abordaxe integral da saúde afectivo sexual entre todas as persoas destinatarias da comunidade educativa.

Temos previstas todos os anos charlas da cruz vermella sobre distintas temáticas.

Eixo V

-Fornecemento de programas e materiais sobre a socialización preventiva da violencia de xénero

-Análisis de textos no que se explique os distintos tipos de violencia de xénero. -Perfil do maltratador e da maltratada. Como se produce o ciclo da violencia de xénero. Falsas crenzas sobre os malos tratos á muller. Como empezan os malos tratos? Como detectalos...

-Inclusión no plan de convivencia a prevención e detección de condutas como control, acoso e abuso

-Actividades de sensibilización, información, formación e intervención en ambientes de socialización cibernético.

-Análisis da guía da xunta de Galicia sobre ciberacoso. Estudio de casos sobre dereito a privacidade e difusión de imaxes

-Información sobre diversidade de xénero e afectivo sexual.

Eixo VI

-Implantar programas de detección de condutas perxudiciais

-Aplicación de cuestionarios entre os/as nosos /as alumnos/as que detecten relacións tóxicas

-Elaboración de protocolos de actuación para dar resposta as necesidades do centro

-Favorecer a investigación e intervención do alumnado sobre o seu contorno para detectar situacións, imaxes e atitudes que actúen a favor da violencia por razón de xénero.

Protocolo prevención e actuación sobre a conduta suicida

Actuacións do profesorado

-Avaliación dos factores de protección e risco.

Titoría

-Creación dun clima de convivencia positiva.

-Transmitir valores como a autoestima.

-Traballar a atención a diversidade.

-Traballar as competencias emocionais, escoita activa, expresión de sentimentos.

-Rede de supervisión de apoio entre iguais.

-Estratexias de tolerancia 0 co acoso e co ciberacoso.

-Establecer actividades de resiliencia e de superación do stress.

Actuacións do equipo directivo

-Dinamizar a inclusión deste protocolo dentro do plan de convivencia.

-Nomear a un profesor de referencia con empatía co alumno.

-Coordinación do profesorado, titoría e profesionais externos.

-Facilitar a aplicación de programas de educación para a saúde.

-Aplicar protocolo de prevención de acoso e ciberacoso.

-Expoñer os teléfonos dos profesionais de referencia

Alumnado

-Buscar apoio entre o profesorado de referencia.

-Comunicar de forma rápida e confidencial as sinais de alarma.

-Participar na rede de apoio de axuda mutua entre iguais.

-Mellorar coñecementos e atitudes relacionados coa depresión e o suicidio.

-Formar estudantes líderes que faciliten cambios de conduta nos seus compañeiros.

Familias

- Colaborar co centro educativo, especialmente co profesor titor e orientador.
- Utilizar un estilo educativo familiar asertivo que integre normas diálogo e autonomía.
- Manter unha actitude de comunicación cara ás inxedanzas e dificultades dos seus fillos.
- Comunicar ao profesor titor, orientador ou equipo directivo situación de risco para o seu fillo.
- Coordinar a canle de transimisión da información dos profesionais de educación, sanidade e servizos sociais que realizan a intervención.

Prevención secundaria

- Intervención do departamento de orientación.
- A intervención ten que ir precedida dunha solicitude escrita procedente dos ámbitos escolar ou familiar, según o modelo que o departamento de orientación teña establecido no seu plan de atención a diversidade
- A persoa que realiza a solicitude debe especificar o motivo (elementos de alarma que se produciron). Salvo que a solicitude xurda da familia, esta debe contar coa autorización escrita da nai, pai ou persoas titoras legais ou gardadoras da alumna/o.

Avaliación psicopedagóxica

O orientador informará a familia dos resultados facendo fincapé nas necesidades específicas dos distintos ámbitos e na importancia da coordinación cos servizos sanitarios e sociais

Se o orientador identifica unha situación de risco, de sufrimento psíquico ou desesperanza, comunicarao a familia e a dirección do centro educativo, xunto coas propostas de intervención e posible derivación aos servizos sociosanitarios. Si o alumno cambia de centro este informe será incorporado ao seu expediente académico.

Derivación e coordinación cos servizos sanitarios e servizos sociais

Cando o departamento de orientación do centro educativo e/ou o equipo de orientación específico consideren necesaria a intervención de saúde mental, informará á familia, entregándolle o modelo de coordinación educación-saúde mental debidamente cumprimentado acompañado do informe psicopedagóxico ao/á médico/a pediatra ou médico de familia para que valore a posible derivación do alumno/a ao servizo de saúde mental correspondente. Nas sucesivas consultas en saúde mental manterase este intercambio de información entre educación e sanidade, a través da familia.

En casos de conduta de alto risco autolítico, o mais aconsellable e avisar a familia e demandar a intervención dos servizos de urxencia correspondentes (061 ou 112)

- Intervención do EOE

Os especialistas de trastorno de conduta do EOE de carácter provincial realizarán unha visita o centro educativo onde se realizarán estratexias de avaliación cualitativa como: partes de incidencia, entrevistas, probas, reunión co orientador, equipo directivo e equipo docente para unificar as estratexias de intervención.

Prevención terciaria: Intervención educativa no intento autolítico

O equipo educativo debe comentar a tentativa de suicidio a familia e a inspección educativa e ponerse en contacto co 061 ou 112 segundo o establecido no protocolo de urxencias sanitarias.

Solicítase se o orientador e o equipo educativo o consideran a intervención do EOE

Priorizaránse as actuacións urxentes sobre os trámites burocráticos. Si o profesorado é coñecedor dunha carta de despedida a través dun alumno poñeráse inmediatamente en contacto coa familia para derivalo ao servizo de saúde mental que emitirá o informe que logo a familia deberá presentar no centro educativo.

Estratexias de intervención:

-Manter unha vixilancia e supervisión continua por parte do profesorado (aula, desprazamentos e recreos) para garantir a seguridade e integridade do alumno tanto nas actividades académicas como nos tempos de lecer.

-Non deixalo só involucrando ao personal docente, amigos/as e outros compañeiros. Calquera incidente relevante será comunicado ao docente titor, ao/a orientador/a e ao equipo educativo.

-Seguir as instrucións dos servizos de saúde mental no tocante ao apoio e seguimento.

-Limitar o acceso a posibles medios lesivos: retirar materiais perigosos, facer os corredores e escaleiras o máis seguros posibles, asegurar as ventás limitando a apertura, reducir o acceso a substancias químicas ou medicinas.

-Adaptar a metodoloxía e criterios de avaliación para favorecer o éxito do alumno.

-Darlle mais tempo nas avaliación, completar oralmente as preguntas sen contestar nos exames escritos, realizar as probas en momentos e lugares diferentes ao grupo de referencia.

-Amosar empatía e comprensión por parte do profesorado para previr as emocións negativas de fracaso e ansiedade diante de situacións escolares, coordinados polo docente nomeado como referente, que teñan maior confianza e empatía co/a alumno/a

-Algunha das persoas mediadoras do centro poderá actuar como referente deste alumnado

-Traballar na tutoría e departamento de orientación co alumno e compañeiros aspectos de intelixencia emocional: recoñecer as emocións propias e dos compañeiros, asocialas as súas manifestacións físicas e conductuais e saber pedir ou ofrecer axuda.

-O profesor/a titor/a organizará un grupo de apoio entre iguais, cos alumnos de clase mais empáticos, para que o acompañen e axuden tanto académica como socialmente.

-Toda a clase colaborará na titoría entre iguais, comunicándolle ao/á profesor/a titor/a, orientador/a ou equipo directivo calquera incidencia de importancia que observen na conduta do/a alumno/a

-Autorizar momentáneamente a saída da aula diante de situación de tensión, sempre baixo a supervisión do profesorado, e seguindo os protocolos de derivación e xestión de espazos previstos nas NOF e no Plan de Convivencia.

-Considerar a posibilidade de reducir a cantidade de tarefas que deben realizar na clase ou na casa, dada a súa vulnerabilidade ao estrés.

Para mellorar as habilidades sociais procuraremos utilizar un sistema de apoio entre iguais tanto dentro da aula como nos recreos, para evitar calquera tipo de marxinação ou acoso

A hora de facer equipos de alumnos, asegurarse de que non quede só/soa (sen grupo) o/a alumno/a implicado/a.

-Consensuar co grupo aula normas de convivencia e antiacoso para crear un clima de convivencia positivo no grupo que favoreza o apoio e solidariedade entre iguais.

-Utilizar unha axenda escolar para mellorar a súa organización e o rendemento académico coa sinatura diaria do/a profesor/a e dos proxenitores.

-Facer unha supervisión a nivel individual das instrucións, comprensión, realización e finalización das tarefas escolares.

-Fomentar unha participación activa na aula, aproveitando os seus intereses.

-Tomar as medidas máis oportunas de prevención e intervención diante de posible acoso escolar.

-Facer contención de condutas disruptivas, utilizando gradualmente as seguintes estratexias: evitar a confrontación e recriminacións en público, buscar sempre o reforzo positivo, corrixir en privado e felicitar en público, premiar condutas alternativas positivas

-Utilizar estratexias para mellorar a motivación e autoestima

-Unificar criterios de actuación entre centro docente e familia

-Realizar entrevistas frecuentes entre alumno, orientador e familia

-Facilitar a súa participación en actividades complementarias ou extraescolares para diversificar os seus intereses

-Contemplan a posibilidade de cambio de aula ou grupo

-Promover a coordinación entre familia e servizos sociosanitarios sempre coa expresa autorización da familia.

Posvención: Elaboración do proceso nos centros educativos.

-Os compañeiros, o equipo educativo e os proxenitores teñen que ser informados do suicidio.

-A intervención do equipo de orientación específico de ser solicitada producirase sempre de xeito indirecto.

-A comunidade educativa e cada un dos seus membros teñen que elaborar un proceso de dó. Existen equipos especializados que como o Grupo de Intervención Psicolóxica en -Catástrofes e Emerxencias

Estratexias xerais.

O centro educativo debe atender canto antes as necesidades do alumnado. Os profesores deben acoller, escoitar e compartir os sentimentos e emocións dos compañeiros.

Os contornos familiar e escolar deben retomar canto antes a normalidade.

Os nenos e as nenas teñen capacidade para superar o proceso de dó. É preciso abrir as comportas a comunicación. A verbalización de sentimentos e ideas axuda a avanzar neste proceso.

A resposta educativa debe ser personalizada e co grao de diversificación que requira cada caso.

É necesario levar a cabo unha observación sistemática e apoio do alumnado. Percorrido polas distintas fases: shock, protesta, desesperanza, reorganización...)

Se algún alumno non evoluciona favorablemente debe avisarse a familia para valorar a derivación a través da derivación do médico de familia a unidade de saúde mental.

O centro pode posteriormente, priorizar contidos e programas formativos adaptados as distintas etapas relacionados cos valores positivos da autoestima, competencias sociais, solidariedade, redes de apoio entre iguais, actitudes cara a depresión...

Protocolo identidade de xénero

A fundamentación deste protocolo está baseada na lei 2/2014 que garantiza a igualdade de trato e combate calquera discriminación por motivo de diversidade afectivo-sexual e identidade sexual. No plan de convivencia os centros deberían adaptar as medidas que consideren oportunas para garantir o libre exercicio da identidade sexual de todos os membros da comunidade educativa.

Méidas e actuacións

Comunicación aos centros

Cando un alumno ou unha alumna, ou os seus representantes legais, no caso de menores de idade non legalmente emancipados, manifesten mediante comunicación escrita ao centro educativo unha identidade de xénero diferente daquela que lle foi asignada no nacemento e, polo tanto, na documentación civil, tomaranse as medidas necesarias para garantirlle os dereitos que lle asisten, así como un axeitado proceso de acompañamento e apoio no ámbito educativo.

Para tal fin o equipo directivo trasladará inmediatamente esta información á xefatura do departamento de orientación para que se analice o caso e se activen os recursos que puidesen ser necesarios en materia de orientación e apoio, dentro da atención á diversidade e en atención ao principio de inclusión.

Cando os servizos de saúde realicen a valoración neste senso dunha persoa menor de idade escolarizada, a través da familia e co seu consentimento, poderá remitir ao centro educativo aquela información e orientacións que estime oportunas en materia de saúde biopsicosocial e que considere relevantes no contexto educativo. Ademais poderá iniciar, sempre de acordo coa familia, procesos de coordinación.

Os departamentos de orientación

Cando os departamentos de orientación reciban a través dun alumno/a ou dos seus representantes legais, polo menos uno dos dous, sin que haxa oposición ou obxección por parte do outro, dunha situación de identidade de xénero diferente da asignada no nacemento, facilitará nun primeiro momento orientacións sobre:

-A comunicación da situación a dirección do centro para activar as medidas que sexan procedentes en cada caso

-Aqueles recursos sociais e sanitarios que estean ao seu dispor, no caso que a familia ou persoa interesada precise axuda nese ámbito.

Así mesmo o departamento de orientación elaborará un informe psicopedagóxico coas medidas de atención a diversidade precisas así como outras medidas en consonancia co establecido no plan de convivencia.

Se é o menor o que pon en coñecemento do centro a situación sin que a familia sexa coñecedora, será o centro educativo o que lle facilite acceso e mediación na comunicación coa familia, así como acceso aos recursos sociais e sanitarios que precise.

Cando na actitude da familia, representantes legais ou outros membros da comunidade educativa se detecte actitude de maltrato cara a identidade de xénero de/a menor, activaranse as medidas recollidas no plan de convivencia e se fose preciso as medidas recollidas no protocolo contra o maltrato infantil.

Os responsables da orientación no centro, xunto co profesorado adoptarán as medidas de información e formación que consideren oportunas.

Sen prexuízo da aplicación inmediata das medidas anteriores, os responsables da orientación no centro, conxuntamente co profesorado, adoptarán medidas para garantir a igualdade, a non discriminación e a liberdade de identidade de xénero. A información e formación dirixidas á comunidade educativa coa finalidade de que o/a menor poida desenvolverse nun ambiente e contexto libre de prexuízos e que promova a paz social, con particular énfase no coñecemento e respecto pola realidade transexual.

Establecemento das medidas de atención as necesidades do menor

Se calquera membro do personal docente observe condutas por parte do menor que poideran indicar unha identidade sexual que non se correspondese coa asignada ao nacer, haberá unha xuntanza entre os pais ou titores, o alumno, o equipo directivo e o departamento de orientación.

Unha vez realizada a manifestación expresa ao centro educativo e elaborado o informe psicopedagóxico a dirección do centro, o/a titor/a e o departamento de orientación establecerán unha reunión cos representantes legais para facilitar as medidas de apoio educativo a adoptar que serán recollidas no plan de convivencia do centro. Unha vez establecidas estas medidas, daráselles traslado do seguinte xeito:

A persoa titora trasladará ao equipo docente aquelas cuestións de relevancia para o exercicio das súas funcións.

En reunión do claustro comunicaranse a este todas aquelas medidas que afecten o total de docentes do centro.

A secretaria do centro por delegación de dirección, trasladará a información estritamente necesaria ao personal non docente.

Recomendacións educativas e organizativas en relación co xénero que o/a menor sente como propio.

Con independencia de todas aquelas medidas e actuacións que se deriven da avaliación psicopedagóxica e da coordinación mencionada, establécense as seguintes recomendacións xerais: De acordo cos principios de igualdade e inclusión, non se realizarán no centro actuacións diferenciadas por sexo, e se por algunha causa concreta e plenamente xustificada esta diferenciación fose necesaria, terase sempre en conta a identidade de xénero manifestada e coa que o alumno ou a alumna se sente identificado.

A comunidade educativa dirixirase ao alumnado polo nome que se acorde na coordinación establecida entre a dirección, a titoría, o departamento de orientación e o/a alumno/a (ou representantes legais). Tamén se utilizará este nome naquela documentación non regulamentada legalmente e en todas aquelas comunicacións formais e informais que non teñan efectos administrativos xurídicos, en tanto non se proceda á modificación dos datos rexistrados e se acredite o dito cambio de xeito inequívoco.

Facilitaráselle ao/á alumno/a o acceso aos vestiarios e aseos correspondentes ao xénero co que se sente identificado cando existan unicamente espazos diferenciados, e poñeranse en marcha as medidas organizativas que se estimen.

Garantirase o seu dereito a elixir a propia imaxe, e a adaptar esta, tanto no vestir como en calquera outro aspecto, ao xénero que sente como propio, incluídos os uniformes escolares, se procede.

Garantirase a difusión da realidade sobre a identidade de xénero entre a comunidade educativa.

En todo o proceso actuarase de acordo co dereito á privacidade e honra do estudiantado e de todos os membros da comunidade educativa.

Para os efectos de determinar as actuacións e forma de proceder, tanto no relativo ao tránsito (decisión de mostrarse socialmente conforme o sexo sentido como propio), como en calquera outra situación que puidese sobrevir, observarase o acordado na reunión de coordinación realizada entre a dirección do centro, o/a menor transexual, os seus representantes legais, de ser o caso, o departamento de orientación e o titor ou titora do alumno ou alumna. En todo caso, o menor será sempre informado e consultado, e terase en especial consideración a súa opinión, facilitándolle o sentirse cómodo e salvagardado.

Medidas para a información e formación da comunidade educativa

Co obxecto de facilitar o traslado de información e concienciación sobre unha situación de identidade de xénero que non coincide coa asignada no nacemento, especialmente naqueles casos nos que se produce unha transición patente para a comunidade educativa, realizaranse progresivamente guías didácticas, folletos informativos ou calquera outro material educativo, e formación específica que poidan ser utilizados por toda a comunidade educativa. Ademais establécense as seguintes recomendacións xerais:

- Realizar actuacións de información e sensibilización sobre diversidade sexual e de xénero dirixidas ao alumnado, con especial atención ao recoñecemento e normalización da realidade transexual, incluíndo actividades de autoconecemento, coñecemento mutuo, empatía, aprecio e comunicación para favorecer a cohesión do grupo.
- Realizar actuacións formativas dirixidas aos equipos directivos, orientadores e orientadoras e equipos docentes, así como ás familias, relacionadas coa diversidade sexual, facendo especial referencia ao coñecemento da realidade transexual.
- Fomentar a dispoñibilidade nas bibliotecas dos centros educativos dun catálogo de libros, manuais e material audiovisual que inclúa a temática da diversidade sexual, que se adecúen á finalidade do respecto e a dignidade para a ampla diversidade que existe dentro do seo da condición humana.
- A través da Rede de Servizo de Formación Permanente do Profesorado facilitarase a realización de accións formativas tendentes á difusión e concienciación sobre a realidade das persoas trans, mediante a utilización de todos os recursos previstos no plan anual de formación do profesorado e con atención especial ás Escolas de Nais e Pais.

Medidas de prevención, detección e intervención ante posibles casos de discriminación, acoso escolar, violencia de xénero ou maltrato infantil por identidade de xénero

Tal e como recolle a normativa na materia, os plans de convivencia dos centros recollerán o protocolo de prevención, detección e tratamento do acoso e do ciberacoso, e os procedementos para a corrección de condutas contrarias á convivencia, no que se inclúen as condutas de acoso, discriminación, violencia de xénero ou maltrato ao menor transexual. No caso de detectarse, actuarase segundo o previsto nos ditos protocolos.

Cando se constate que o atentado contra a dignidade do/a menor foi por causas relacionadas coa súa identidade de xénero, aplicaranse as medidas correctoras correspondentes e, en particular, a expulsión de centro, temporal ou definitiva, da persoa infractora, como medidas correctoras asociadas ás condutas que vulneran a dignidade persoal doutros membros da comunidade educativa que teñen como orixe ou consecuencia unha discriminación ou acoso baseado no sexo, orientación sexual ou identidade sexual, segundo se recolle no artigo 124 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación segundo a redacción dada pola Lei 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa. Calquera membro da comunidade escolar que teña coñecemento ou sospeita dunha situación de acoso escolar, violencia de xénero ou maltrato infantil de calquera alumno ou alumna, por identidade de xénero dentro do centro escolar, ten a obriga de poñelo en coñecemento dos responsables do centro segundo os procedementos que cada centro estableza no seu plan de convivencia.

Naqueles casos nos que, a causa da actitude da familia, dun ou de ambos proxenitores, cara á identidade de xénero do alumno ou da alumna, se detecten indicios de non respecto da identidade sexual do ou da menor, que poidan supoñer unha situación de maltrato, ao obxecto de garantir o interese superior do menor, actuarase segundo os protocolos establecidos polos servizos de asistencia e protección de menores.
